

TESTAREA NAȚIONALĂ - 2007
Probă scrisă de limba și literatura română

Varianta 77

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

Partea I (48 de puncte)

Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre cerințele de mai jos.

Pe ulița rău pietruită, [...] trecea boierul Furtună, aruncând pretutindeni priviri grozave. Trecătorul care l-ar fi întâlnit astfel, cu drept cuvânt și-ar fi putut spune în gând: <<Bre! Dar amarnic mai e pe ziua de azi boierul Furtună!>> Căci, într-adevăr azi, mai mult ca oricând, boierul nostru își îndreptățea porecla dată de cine știe care glumeț norocos la spuse.

Scurt, spătos, rumen la față, boierul Furtună purta barbișon – pieptănat ascuțit ca un vârf de lance – mustăți lungi și învârtite la capete; supt fruntea largă îi străluceau, ca doi licurici, luminile verzi ale ochilor; deasupra, sprâncenele albe, frumos arcuite, singurele păreau două semne de pace pe chipul său bățalios.

Boierul Furtună apucase vremurile tulburi ale Revoluției, luptase din răputeri pentru Unire și rămăsese până azi boier adevărat, ca acum cincizeci de ani în urmă: își ținea obiceiurile și credința în care crescuse; își păstrase banii și moșia; în casa lui nu cânta găina, iar când bătea o dată din picior, [...] fugeau toți, în toate părțile, de nu-i prindea nici glonțul [...].

Ajuns la porțiță, boierul o deschise și, după ce intră, o izbi cu putere de se prinse singură în clanță.

Ca prin farmec, ograda se pustii. Toți intrară prin toate ungherele; iar coana Mândița, ce împletea la colțuni* pe scara de sus a cerdacului*, se strecură ușor în casă de parcă nici n-ar fi fost pe acolo. Căci, ce vreți, nici de furtuna adevărată nu se temea coana Mândița ca de Furtună al ei. [...]

Numai după izbitura porțiței, coana Mândița văzuse că nu-i lucru curat; de aceea o luase binișor și se ascunsese în birou, iar când boierul era gata să treacă pragul, se strecură și dumneaei în ietac*, apoi în sufragerie, în odaia Lenței, fiicei dumnealor, apoi iar în birou, și tot așa înainte, urmărită, pas cu pas, de către boierul Furtună, care la al treilea înconjur trânti cu pumnul în masă de zângăniră* ferestrele:

– Pentru Dumnezeu! Casa mea-i pustie? Mă rog, nimeni nu-i într-însa? Se poate comedie ca asta? Strigă boierul Furtună.

Coana Mândița încremeni în mijlocul ietacului cu ochii în pământ.

– Mă rog, ce, dumneata fugi de mine? răcnă boierul, care o zărise. Asta e întâmpinarea ce mi-o faci când mă întorc acasă? Bine, ce înseamnă asta Mândițo! Mă rog dumitale, altă dată când oi veni...

Și, fără a-și isprăvi spusa, se întoarse, scoborî scara și se îndreptă spre grajd. Apoi începu inspecția: grajd, șură, bucătărie, spălătorie – toate trecură pe sub scânteierea de licurici a ochilor lui. Vârî pe toți în sperieți, mai strigă [...] la vecini, cari ieșiseră la uși și ascultau poruncile ca niște soldați, apoi intră din nou în casă, îmbrăcă un halat vișiniu [...] și trecu în sufragerie unde coana Mândița și Lența îl așteptau, ținându-și răsuflarea. Lența spuse rugăciunea, își făcură câteșitrei cruce și se așezară jos: boierul Furtună în capul mesei, dumnealor de o parte și de alta.

Toată vremea nu scosese nimeni nicio vorbă.

(Emil Gârleanu, **Boierul Furtună** - fragment)

*colțun – ciorap

*cerdac – terasă cu balustradă și cu acoperișul susținut de stâlpi (uneori închisă cu geamuri) situată în fața intrării principale a unei case; pridvor, verandă

*ietac (iatac) – cameră mică de dormit; dormitor

*a zângăni (a zăngăni) – (despre obiecte de metal sau de sticlă) a produce un zgomot specific la lovire, la cădere sau la rostogolire; a face „zang-zang”; a zornăi; a zdrăngăni; a zurui

A. Limba română

1. Transcrie, din prima propoziție a textului, două cuvinte care conțin diftongi.	4 puncte
2. Menționează prin ce mijloc/ procedeu de îmbogățire a vocabularului s-au format cuvintele: „bătălios”, „cincizeci”, „porțiță”, „(se strecură) ușor”	4 puncte
3. Precizează câte un antonim al cuvintelor subliniate: „ <i>deasupra</i> , <i>sprâncenele albe</i> , <i>frumos arcuite</i> , <i>singurele păreau două semne de pace pe chipul său bățalios</i> ”.	4 puncte
4. Transcrie, din ultimul alineat al textului, adjectivul pronominal nehotărât și pronumele negativ.	4 puncte
5. Stabilește valorile morfologice ale verbului „a fi” din fragmentul următor:
„- Casa mea-i pustie? Mă rog, nimeni nu-i într-însa?”	4 puncte
6. Alcătuieste un enunț în care substantivul „boierul” să aibă funcția sintactică de complement indirect.	4 puncte

7. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: „*Pe ulița rău pietruită, [...] trecea boierul Furtună, aruncând pretutindeni priviri grozave” 4 puncte*
 8. Transcrie, din fragmentul următor, propoziția subordonată, precizându-i felul: „...*își ținea obiceiurile și credința în care crescuse*”. 4 puncte
 9. Alcătuieste o frază în care să existe și o subordonată circumstanțială de cauză, având ca regent verbul *a începe*. 4 puncte
- B. Înțelegerea textului**
10. Numește două personaje individuale care apar în textul citat. 2 puncte
 11. Transcrie, din text, un fragment care ilustrează comportamentul celorlalți, în momentul întoarcerii boierului acasă. 2 puncte
 12. Numește o figură de stil existentă în fragmentul „*supt fruntea largă îi străluceau, ca doi licurici, luminile verzi ale ochilor*”. 2 puncte
 13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul aparține genului epic. 2 puncte
 14. Explică semnificația enunțului „*Căci, ce vrei, nici de furtuna adevărată nu se temea coana Mândița ca de Furtună al ei...*”. 4 puncte

Partea a II-a (18 puncte)

Te numești Alexandru/ Alexandra Ștefănescu, ai absolvit clasa a VIII-a și îți petreci vacanța de vară la mare, în localitatea Neptun, unde ai participat la un concert al formației tale favorite, „*Adolescenții*”.

Redactează, **pe o pagină distinctă a foii de examen**, o scrisoare de 10 - 15 rânduri, adresată fostei tale colege, Ioana, căreia să îi descrii evenimentul la care ai participat. În scrisoare, trebuie:

- să utilizezi convențiile specifice acestui tip de compunere; 6 puncte
- să ai un stil și un conținut adecvate relației tale cu destinatarul și situației imaginate, respectând convențiile descrierii ca mod de expunere; 8 puncte
- să respecți normele de exprimare, de ortografie și de punctuație. 4 puncte

Atenție! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință! Data redactării scrisorii este 18.06.2007.

Partea a III-a (24 de puncte)

Scrie o compunere în care să prezinți trăsăturile *boierului Furtună*, personajul din textul de la **Partea I** (Emil Gârleanu, *Boierul Furtună* - fragment).

În redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- stabilirea tipului de personaj (principal, secundar etc.) și a două mijloace/ procedee de caracterizare a *boierului Furtună*;
- evidențierea, pe baza textului dat, a trei trăsături (fizice și/ sau morale) ale personajului;
- ilustrarea trăsăturilor, prin raportare la trei secvențe/ situații din text sau prin citate comentate;
- prezentarea relațiilor dintre personajul indicat în cerință și un alt personaj din text.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru conținut (câte 3 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **12 puncte** pentru redactare (*coerența textului* - 2 p.; *registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* - 2 p.; *ortografia* - 3 p.; *punctuația* - 3 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* - 2 p.).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă minimum 25 de rânduri scrise.